

Sygn. akt I CSK 2887/22

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z wniosku M. K.
z udziałem J. D.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 listopada 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki
od postanowienia Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia 27 lipca 2021 r., sygn. akt V Ca 642/19

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 27 lipca 2021 r. sygn. akt V Ca 642/19 Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim po ponownym rozpoznaniu sprawy z wniosku M. K. z udziałem J. D. o podział majątku wspólnego, na skutek apelacji obu stron od postanowienia Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z 22 września 2016 r. sygn. akt I Ns 1334/09 (pkt I) zmienił zaskarżone postanowienie, (pkt II) oddalił wnioski wnioskodawcy i uczestniczki w pozostałej części, (pkt III) oddalił apelację wnioskodawcy i apelację uczestniczki w pozostałej części, oraz (pkt IV-VI) orzekł o kosztach postępowania.

Uczestniczka postępowania skargą kasacyjną z 22 listopada 2021 r. zaskarżyła postanowienie Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z 27 lipca 2021 r. w sprawie V Ca 642/19, w części uwzględniającej apelację wnioskodawcy oraz oddalającą apelację uczestniczki (pkt I ppkt 2, 4, 5, 6, 7 pkt II i III) wnosząc

o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, a także zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance oczywistej zasadności skargi oraz potrzebie wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie spełniała ustawowych przesłanek koniecznych dla przyjęcia jej do rozpoznania

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Skarżąca zdaniem Sądu Najwyższego nie wykazała oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z 31 sierpnia 2022 r., I CSK 3436/22).

Wskazując na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zdaniem skarżącej Sąd Okręgowy ponownie rozpoznając apelację, tak uczestniczki, jak

i wnioskodawcy, ponownie nie sprostął wymogom stawianym sądowi odwoławczemu, w szczególności przez normy przepisów art. 378 §1 k.p.c., art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. oraz art. 327¹ §1 pkt 1 i 2 k.p.c., art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., przy czym naruszenie ww. przepisów dotyczyło przede wszystkim kwestii zarzutów i ustaleń postulowanych przez uczestniczkę w apelacji.

Uzasadnienia sądów odwoławczych nie muszą, a zwykle wręcz nie powinny zawierać wszystkich elementów typowych dla uzasadnienia judykatu pierwszoinstancyjnego, lecz jedynie te z elementów, które ze względu na treść apelacji i zakres rozpoznania sprawy są niezbędne do przedstawienia motywów wydanego przez ten sąd rozstrzygnięcia, a naruszenie przez sąd drugiej instancji zasad sporządzania uzasadnienia orzeczenia (aktualnie uregulowanych w art. 327¹ k.p.c. oraz art. 387 § 2¹ k.p.c.) jedynie wyjątkowo może stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną, co ma miejsce, gdy skutek uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu, zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 maja 2022 r., I CSK 1434/22).

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego zawiera ustalenia stanu faktycznego przyjęte przez sąd odwoławczy za sądem pierwszej instancji, uzupełnione o ustalenia poczynione przez sąd okręgowy na podstawie postępowania dowodowego przeprowadzonego przed sądem II instancji wraz z dokonaniem oceny dowodów. Ponadto, w uzasadnieniu orzeczenia Sąd Okręgowy odniósł się do twierdzeń i zarzutów podnoszonych w obu apelacjach. W takiej sytuacji, Sąd Najwyższy na podstawie sporządzonego uzasadnienia jest w stanie prześledzić tok rozumowania Sądu rozpoznającego sprawę. Nie wystąpiło zatem uchybienie w postaci wadliwego sporządzenia uzasadnienia, jak również nierozpoznania sprawy w II instancji. Niezależnie od powyższego argumentacji skarżącej zawarta we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ukierunkowana jest w zasadzie na zakwestionowanie dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny dowodów oraz poczynionych ustaleń faktycznych. Zawarty zaś w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹ § 2 k.p.c.) oznacza

niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20).

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2022 r., I CSK 2302/22).

Przez rozbieżności w orzecznictwie sądów uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania należy przy tym rozumieć istnienie zróżnicowanych albo sprzecznych rozstrzygnięć w sprawach o takich samych lub zbliżonych stanach faktycznych, w których mają zastosowanie te same przepisy prawa, wyłożone lub zastosowane w sposób prowadzący do wydania odmiennych orzeczeń albo innych decyzji procesowych (postanowienie Sądu Najwyższego z 22 sierpnia 2022 r., I CSK 601/22).

Po pierwsze wskazać należy, że, łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzebą wykładni przepisów jest wykluczone. Jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) wyklucza przyjęcie, że skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2013 r., I UK 291/13). Po drugie skarżąca nie wskazała i nie wykazała, ażeby w sprawie istniała potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, albowiem lakoniczne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. połączone z uzasadnieniem przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. (co

niewątpliwie jest postępowaniem wadliwym, gdyż każda przesłanka wymaga odrębnego uzasadnienia), w zasadzie nie wskazuje przepisu, który budziłby poważne wątpliwości i wywoływał rozbieżności w orzecznictwie sądów. Nawet gdyby hipotetycznie uznać, iż jest to przepis art. 278 k.p.c. to skarżąca, zamiast wskazywać rozbieżne oceny w sprawach o takich samych lub zbliżonych stanach faktycznych, w których mają zastosowanie te same przepisy prawa, wraz z dokonaniem ich analizy, w zasadzie prezentuje orzecznictwo Sądu Najwyższego zapadłe na gruncie ww. przepisu, wykluczające potrzebę wykładni przepisów prawnych, i przeczące występowaniu rozbieżności w orzecznictwie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.